

27.oktober 2023
UKA2023/7

2024-mut Aningaasanut Inatsisissaq aappassaaneerneranut Siumumiit oqaaseqaat.

Aallarniutigalugu siullermeerneraniit ataatsimiititaliami pitsaasumik suleqatigiinnerput qujassutigaarput.

Siumumiit inatsisissatut siunnersuut aasaq tiguneraniit eqqartuinerit ataavartumik ingerlattuarsimavavut. Aammalu ataatsimiititaliami sulinermi suliniutigisatta timitaliiffigerusutavullu annguttarlugit.

Nunatta siunissaq isigalungu tamanit inuuffigiuminartuujuarnissaata qulakkeersimajuarnissaa pingaartilluinnakkatta, inuuniarnermilu atukkat nalimmassaavigiuarnissaat pingaartilluinnaratsingu naqissusertuartarparput.

Innuttaasut atukkamikkut aningaasaqarnikkullu atugaasa assigiinnginnerujussuata annikillisaaffigiuarneerannik sulinerup ingerlaavarnissaa qulakkeersimajuarusupparput.

Aningaasaqarnermi ataatsimiititaliami aappassaaneernissaanut sulinitinni Naalakkersuisunut apeqqutinik ingerlatsisarnitsinni, aammalu ataatsimeeqatiginninnerni apeqqutit pingaarutillit paasisaqarfigilluarnissaat siunertaralugu suleqatigilluarsimanerannut qutsavigaavut. Suleqatigiilluarnerup kinguneranik Ataatsimiititaliami aappassaaneernissaanut isumaliutissiissusiornitsinni ataatsimoorussilluta isumaliutissiissut akuerisarput angusinnaagatsingu nuannaarutigeqaarput.

Tamatuma ersersippaa partiit tamarmiulluta nunatta inuisalu pitsaanerpaamik atugassaqaqtitsilluni inuuniarnikkut siunissaq isigalugu ataatsimoorussinerput, pimoorussillutalu timitalersuerusunnitta inerititaqarusussuseqarnittalu ersernergaa.

Siumumiit pingaartitarilluinnagaraarput nunarput ataatsimut tamaat isigalugu imaatingut, suliffeqarnikkut, namminersorluni ingerlataqartuni inuussutissarsiornikkut atukkatingut ingerlalluartaqarnissaa.

Minnerunngittumik nunatta aningaasarsiornikkut ingerlalluarnissaa. COVID-19 aammalu Ukrani Russillu sorsuunnerisa kingunerinik nunarsuarmi aningaasaqarnikkut eqquinerluutai nalaateqqangaluarlutingit.

Ukiullu makkua nunatta aningaasarsiornikkut pitsaasumik inissisimalluarnera nalaapparput. Tamatumallu sapinngisamik attattuarnissaa ataatsimoorullugu qulakkeersimajuartariaqarparput.

Pissutsit aningaasarsiornikkut najummassimanartut nalaateqqaneranni isumatusaartumik aningaasaqarnitta ingerlatsiffiullunilu aqulluarneqarnissaa pingaarutilerujussuuvoq.

Tassa aningaasarsiornikkut ingerlalluaraluarluta sukagasumillu aqutsigaluarluta ilugersuanartorsiornerput, ajorluinnartumillu inississinnaanerput sillimaffigiuartariaqarpavut.

Siumumiit pingaartitatta ilaat makkua taasaqarfigilaassavavut:

Nunarput tamaat ataatsimut isigalugu ineriartortitsivigineqarnissaa.

Sanaartornikkuuppat inuussutissarsiornermilu ingerlatsisut tamaasa isigalungit.

Illulioriaatsip 95/5 eqquteqqinneqarnissaa. Atuutsinneqalernissaalu.

Naligiinnginnerujussuaq pillugu akileraartarnikkut aaqqissuuseqqinneq.

Utoqqalinersiutillit, siusinaartumillu soraarnerussutisialinnut pilersueqatigiittussaataanerup atuukkunnaarsinneqarnissaa.

Inulerisut utoqqarnik sullissisut, tarnikkut napparsimalersimasunik sullissisut ilinniarsimangitsut pikkorissaanernik ingerlatsiffigineqarsinnaanerap pingaartutut isigaarput.

Peqqinnissaqarfiup tamanut sullissinerata pitsaasuunissaanik qulakkeerinniffiginissaa.

Tasilaami ergup nukiganik innaallagissiorfiup allilernissaanut sanaartornissaanullu aningaasaliineq.

Tasiilap eqqaani aalisarnikkut ineriartortitsinerup pitsaasumik takussutissiilluni aallariarnera tulluusimaarutigaarput.

Meeraanerup nuannersup meerartatsinnut atuutsinnissaa angajoqqaatut pisussaaffigaarput avaqqussinnaanngisarput.

Meeqqat inuusuttullu siunissarisatta sukumiisumik pitsaasumillu ilinniagaqarsinnaanissaat, perorlutik nunami najoruminarsakkaminni pitsaasumik suleqataajumaqqullugit.

Sinerissami suliffissanik ataavartunik pilersitsiujarnissaq, tamassumalu sanaartornikkut qulakkeerneqartuartarnissaa Siumumit kissaatigaarput.

Taamattaaq attaveqatigiinnikkut nunap pitsaanagerusumik atugaqartinneqalernissaanut inerisaajuartarnissaq kissaatigaarput. Nunarpummi ataasiuvoq isorartooq taannalu immikkuualuttutut inissisisamassanngippat attaveqatigiinnikkuttaaq aamma atugassaritinneqartut assigiimmik ineriartortittuartarnissaat pingaaruteqarpoq.

Siumumi pingaartitavut maannalu isumaqatigiinnialeruttorluta.

Peqqinnissaqarfiummi Nalunaarusiarineqarnerani innersuussutit amerlasuut imaannaanngittullu tingusimalerpavut. Aqqiissutissat suut siulliullugit aningaasartalersuiffigissanerivut aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninniarnermi aningaasartalersuinissat partit peqatigalungit eqqartuinissat qilanaaraavut.

Siammasilluinnartumik anguniagaqarfigisavut pimoorulluinnarlungit timitalersorlungit tullerriaarlungit timitalersuiffigerusuppavut.

Oqareernitsitut aningaasarsiornikkut sillimaffissaqarpungut, tamatumunnga pequtaalluinnarpoq aningaasarsiornitta ataasiinnarmik toqqammaveqarnera.

Taamaanneratalu unammilligassaqartippaatingut. Naalackersuisut oqariartuutigaat ukiup tullianut raajartassat **15.000** tonsinik ikinnerusinaanerat. Taamaattumik Siumumiit kaammattuutigaarput rejertassanik appaaneq ataasiartumik pinnani ukiut tullianut avillungit appaasoqassasoq. Tamatuma kingunerissavaa aningaasaqarnitta patajaattumik inissisimanerata attassinnaaneranut qularnaarinninnissaq.

Peqqinnissaqarfimmut iliuuseqarnissarput avaqqussinnaanngilarput. Piffissami matumani Peqqissutsimut Naalackersuisumut partiit isumaqatiginninniarluta ingerlatsileruttorpungut. Ukiuni tulliuuttuni aningaasalersuinissanik pingaarnersuiissalluta.

Aningaasanut Inatsisissamut isumaqatiginninniarnarit ingerlaleruttorput. Siumumiillu timitalersuiffigissatsitut aningaasartalersuiffissattalu isumaqatigiinniutigineri aallutileruttorlutingit.

Siullermeerinnermiik aappassaaneerinnermut Naalackersuisut allannguutissanik 61-nik saqqummiussipput. Oqaasertaliussanullu 13-nik saqqummiussillutik. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliami Isumaliutissiissusiorpungut.

Ataatsimiititaliamilu allannguutissatut saqqummiussat amerlanerpaartaasa akuerineqarnissaat ataatsimoorullugit innersuuppavut.

Oqareernitsitut aningaasanut inatsisissamik isumaqatiginninniarnert partiit suli ingerlappavut. Pingajussaarneernissaatalu tugaanut ataatsimiititaliami eqqartuilluarnissarput Siumumiit qilanaareqaarput.

Naalackersuisut ukioq manna Attassinissamut Siuariartornissamullu Pilersaarut 2 siunissamut ungasinnerusumut pingaarutilerujussuaq, aningaasaqarnikkut ineriartornitsinnut qularnaarinnittussaq saqqummiutissavaat. Saqqummiunneqarnissaalu qilanaaralugu utaqqivarput.

Nunatta aalisarnek nappatigaa, sulilu taamaattuarallartussaalluni. Taamaattumik siullermeerinnermi oqaatigisatsitut meeqqat atuarfianni aallartittumik atuartitsinnermi aallunneqalernissaa pingaaruteqarpoq.

Aammalu aalisakkerinnermi, aalisarnikkullu aningaasarsiornitta qaffasissumik ilinniartitsissutigineqarlernissaat angusariaqarlutingu.

Aammalu naqissuseqqikkusupparput illoqarfinni minnerni suluusalinnut mittarfeeqqat aningaasalersuiffiginissaat siunnerfigiuartariaqaratsingu, taakkulu aamma peqqinnissaqarfiup iluani pisariaqartinneqartunuttaaq aamma iluaqutaanissaat upperilluinnarparput.